

Bilag 2.

De Kellerske Landsvage-Anstalter.

Da Direktionen ansøgte om et Statslaan af 1,250,000 Kr. til Opførelsen af et Anstalts-Anlæg med i alt 500 Pladser, havde den ikke til Raadighed og kunde ifølge Forholvenes Natur ikke have til Raadighed Byggeplaner og Tilbud i alle Enkeltheder.

Først naar Stedet var endelig bestemt ved Lovens Vedtagelse, kunde der tages fat paa Tilvejebringelsen deraf.

Til Grund for sit Budget havde den imidlertid kunnet lægge de Planer og kalkulatoriske Overslag, der ved det høje Ministeriums Initiativ vare udarbejdede af Arkitekt Gnuddmann og Ingeniør Bonnesen til Brug for Kommissionen af 15de September 1888.

Ifølge disse vilde Opførelsen af den paatænkte Stats-Antalt ved Vejle — med 600 Pladser — medføre en Udgift af 1,981,000 Kr. eller ca. 3,300 Kr. pr. Plads.

Bed at samle det af Kommissionens Flertal stærkt spredte Anstalts-Anlæg paa et enkelt begrænset Terrain, reducerede Kommissionens Mindretal Anlægssummen til 1,435,000 Kr., o: 1,400,000 Kr. til Anlægget, 35,000 Kr. til Arealets Erhvervelse, altsaa 2,390 Kr. pr. Plads.

Vel kunde Direktionen for sit Bedkommende ikke helt følge Mindretallet i Anlægets Centralisation, da dette vilde stride mod det for en Landsvage-Anstalt nu til Dags hørende Klassifikations-Princip, men Bregninge-Arealets kuperede Bestaffenhed tillod dog et ikke uvæsentlig Skridt der henimod.

Da Ny-Anskaffelsen af Inventarium dernæst i foreliggende Tilfælde kun gjaldt Pladsforøgelsen, medens de ældre Afdelinger ved Overflytningen for Størstedelen kunde hjælpe sig med det gamle Bohave, mente man at kunne komme igennem med det søgte Beløb af 1,250,000 Kr. eller 2,500 Kr. pr. Plads, naaget det vel var Direktionen bekendt, at det nyeste danske Stats-Anlæg paa tilsvarende Virkeomraade, Sindsøhygeanstalten i Middelfart, havde medført en Udgift af 4,800 Kr. pr. Plads.

Det kunde derfor ikke være andet, end at Direktionens Betænkeligheder over for den stillede Opgave maa stige betydeligt, da det senere stillede som Betingelse for Statslaanets Ydelse, at der for samme Beløb skulde tilvejebringes et fyldestgørende Anstalts-Anlæg med endog 600 Pladser.

Naar den til Trods derfor paatog sig dette, maa det erindres, at den saa at sige intet Valg havde.

Spørgsmaalet om ny Bygninger til Kellers Anstalter havde været paa Dagsordenen i henved en halv Snes Aar. Det var paa høje Tid, at man naaede fra Forhandling til Handling, hvis Anstalten ikke skulde staa husvild med enkelte af sine Afdelinger.

Man besluttede derfor at vise endnu yderligere Resignation og trøstede sig med, at det hidtil var lykkedes Kellers Anstalter at tilvejebringe brugbare Anstalts-Anlæg for en Sum af ca. 2,000 Kr. pr. Plads, beregnet efter den for Bregninge-Anstalten bestemte Luftkubus.

Havde man imidlertid vidst, at der forestod en for Bygningsarbejder saa vanskelig Periode, maatte man, trods alt, have set sig nødsaget til at erklære sig magtesløs over for den stillede Opgave.

I Overensstemmelse med sin Beslutning om at laaa af overalt, hvor det var muligt og forvarligt, udfød Direktionen, som indberettet til det høje Ministerium, straks 2 i og for sig ønskelige, men dog ikke absolut nødvendige Anstalts-Indretninger: et Central-Dampvaskeri og en elektrisk Station.

Hvad det første angik, betegnede Udskydelsen ganske vist et stort Savn for en Anstalt med saa mange urenlige Patienter; men man havde hidtil hjulpet sig med Haandvask i Afdelingerne og maatte altsaa ogsaa fremdeles kunne klare sig saaledes.

Hvad Stationen angik maa det erkendes, at saa vidt vides har her i Landet kun Vænderupgaard etableret en saadan, men i Udlandet er Forholdet et ganske andet. Overalt indføres elektrisk Lys nu i Landsvageanstalterne i de gamle Anlæg som i de ny. Det vil sikkert gaa paa samme Maade her i Danmark i Tidens Løb. Men Kellers Anstalter har hidtil hjulpet sig med Petroleum's Belysning og vil saaledes ogsaa fremdeles kunne benytte denne, indtil Tiden for elektrisk Lys er inde.